

Sporticus ry:n Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Päivitetty 2024

Sisällys

1 Yleistä	1
2 Käsitteet ja säädöksellinen perusta	2
2.1 Käsitteitä	2
2.2 Lainsäädännöllinen perusta ja toimintaympäristön säädökset	3
3 Sporticus Ry:n toiminnan nykytila ja tulevassa toiminnassa huomioon otettavat kehityskohteet	4
3.1 Kyselyn tulokset	4
3.2 Kyselyn analyysi ja kehityskohteet, tavoitteet sekä toimenpiteet	8
3.3 Turvallisemman tilan periaatteet	10
3.3.1 Opiskelijatila ja turvallisemman tilan periaatteet	13
3.3.2 Sporticuksen tapahtumat ja yhdenvertaisuus	13
4 Ongelmatilanteisiin puuttumisen toimintamalli	14
Liitteet	16
Liite 1. Tavoitteet, toimenpiteet, vastuut ja mittarit.	16
Liite 2 Checklist	19
Lähteet	21

1 Yleistä

Sporticus Ry on Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan opiskelijoiden ainejärjestö, joka ajaa jäsenistönsä etuja ja järjestää aktiviteetteja tasapuolisesti noin 1000 jäsenilleen. Sporticus haluaa toiminnassaan noudattaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita jäsenistön hyvinvoinnin edistämiseksi. Tämän suunnitelman tarkoituksena on toimia ohjaavana asiakirjana järjestön toiminnan tasa-arvoisuutta ajatellen ja tuoda esille toiminnan kehittämisen kohteita.

Sporticuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimistyössä on hyödynnetty Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta JYY:n yhdenvertaisuusoppaasta järjestöille (JYY 2022). Suunnitelma pohjautuu yhdenvertaisuusoppaan mukaiseen malliin.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman noudattamista Sporticuksen toiminnassa valvoo ensisijaisesti ainejärjestön hallitus. Hallitus sitoutuu noudattamaan tässä suunnitelmassa määritettyjä periaatteita ja edistämään suunnitelmassa esitettyjä tavoitteita ja toimia. Myös jäsenistöä velvoitetaan toimintaan osallistuessaan noudattamaan näitä periaatteita.

Suunnitelma on laadittu syyslukukaudella 2024 ja se esitetään hyväksyttäväksi järjestön syyskokouksessa 13.11.2024.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman välipäivitys ja tarkastus on tehty kesällä 2022, jolloin sisältöön on muun muassa lisätty tärkeitä periaatteita turvallisemman tilan -toiminnan suhteen. Suunnitelma hyväksyttiin syyslukukauden 2022 ensimmäisessä kokouksessa. Nyt tehty suunnitelma on laajempi päivitys suunnitelmalle ja sen pohjana on käytetty yhdenvertaisuuskyselyä. Lisäksi suunnitelmaan on lisätty mm. rasismin määritelmä.

2 Käsitteet ja säädöksellinen perusta

Tässä luvussa määritellään suunnitelman kannalta olennaisia yhdenvertaisuuteen liittyviä käsitteitä, lainsäädännöllisiä perusteita sekä Sporticus Ry:n toimintaympäristöön liittyviä säädöksiä. Sporticus Ry toimii pääasiassa Jyväskylän yliopiston (JYU) ja ylioppilaskunta JYY:n piirissä, joten tämä suunnitelma mukailee osittain JYU:n ja JYY:n määritelmiä ja säädöksiä yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta.

2.1 Käsitteitä

Suomen YK-liiton määritelmä **tasa-arvosta**: ”Tasa-arvolla tarkoitetaan ihmisten samanarvoisuutta eli yhdenvertaista arvoa ja asemaa niin yksilönä kuin yhteiskunnan jäsenenä. Keskeistä on yksilöiden ja yhteiskunnan eri ryhmien, kuten eri vähemmistöjen ja valtaväestön väliset tasa-arvoiset suhteet. Tasa-arvoon kuuluu kaikkien ihmisten samanarvoisuus riippumatta ihmisen yksilöllisistä tekijöistä kuten kansallisesta alkuperästä, rodusta, väristä, sukupuolesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta, kielestä, uskonnosta, poliittisesta mielipiteestä, yhteiskunnallisesta asemasta tai varallisuudesta.”

Oikeusministeriö määrittelee **yhdenvertaisuuden** seuraavanlaisesti: ”Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.” (yhdenvertaisuus.fi)

Häirintä on ihmisarvoa tarkoituksellisesti loukkaavaa käyttäytymistä, joka liittyy suoraan henkilön ominaisuuksiin ja niiden kautta luo häntä nöyryyttävän, loukkaavan tai uhkaavan ilmapiirin (Yhdenvertaisuuslaki [1325/2014](http://www.finlex.fi/lae/laki/epi/sivut/1325_2014), 14 §).

Syrjinnällä tarkoitetaan ihmisten asettamista eriarvoiseen asemaan vedoten sukupuoleen, etniseen taustaan, seksuaaliseen suuntautumiseen, vakaumukseen tai muihin vastaaviin

ominaisuuksiin. Tasa-arvolain ([609/1986](#)) 7 §:ssä määritellään syrjinnän yleiskielto, jossa kielletään sekä välitön, että välillinen syrjintä.

Esteettömyyden voi määritellä fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuden näkökulmasta. Tässä suunnitelmassa esteettömyydestä puhuttaessa tarkoitetaan fyysistä ja sosiaalista esteettömyyttä. Fyysisellä esteettömyydellä tarkoitetaan rakennetun fyysisen ympäristön helppoa saavutettavuutta. Vates-säätiön mukaan sosiaalisella esteettömyydellä tarkoitetaan työpaikan ilmapiiriä, jossa jokainen voi tehdä työtään ilman pelkoa syrjinnästä, väheksymisestä tai kiusaamisesta. ([vates.fi/tietopaketit](#).)

Rasismilla tarkoitetaan ajatusmallia, jossa ihmisryhmiä määritellään alempiarvoiseksi esimerkiksi etnisen alkuperän, ihonvärin, kansallisuuden, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnon perusteella. Rasismi voi näyttäytyä eri yhteiskunnan alueilla yksilöiden ja ryhmien välisenä tahallisenä tai tahattomana ennakkoluuloihin ja vierauden pelkoihin perustuvana käytöksenä tai yhteiskunnan rakenteissa olevina syrjivinä käytäntöinä. Rasismi ylläpitää eriarvoisuutta ja vahingoittaa sen kohteiden lisäksi koko yhteiskuntaa. (<https://yhdenvertaisuus.fi/sanasto>)

2.2 Lainsäädännöllinen perusta ja toimintaympäristön säädökset

Tasa-arvolaki ([609/1986](#)) kieltää sukupuoleen perustuvan syrjinnän. Laki määrittelee työnantajan velvollisuudet sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi työelämässä. Tasa-arvolain voidaan katsoa usein suojaavan myös sukupuolivähemmistöjä. ([Yhdenvertaisen järjestötoiminnan opas urheilu- ja nuorisojärjestöille](#).)

Yhdenvertaisuuslaki ([1325/2014](#)) kieltää syrjinnän iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. ([Yhdenvertaisen järjestötoiminnan opas urheilu- ja nuorisojärjestöille](#).)

JYU:n osalta tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta määritellään yliopiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa sekä kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy- ja puuttumismallissa. JYY:n osalta teeman asioita määritellään järjestöjen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusoppaassa, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa sekä opiskelijan oikeuksien 5 §:ssä.

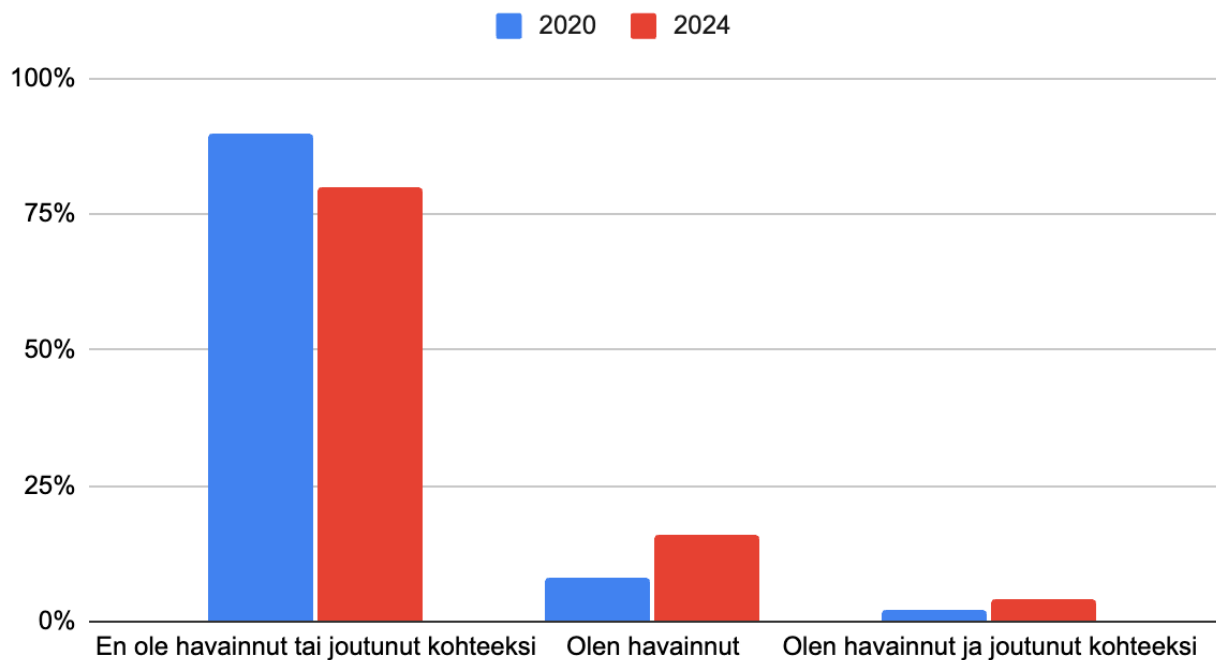
3 Sporticus Ry:n toiminnan nykytila ja tulevassa toiminnassa huomioon otettavat kehityskohteet

Sporticus Ry:n jäsenistölle teetettiin JYY:n yhdenvertaisuussuunnittelun mukainen yhdenvertaisuuskysely syys-lokakuussa 2024. Kyselyyn vastasi 26 jäsentä, joista 20 oli naisia ja 6 miehiä. Kyselyssä jäseniltä tiedusteltiin heidän subjektiivista kokemustaan ainejärjestön toiminnan tasa-arvoisuudesta ja yhdenvertaisuudesta. Kyselyyn vastattiin anonyymisti ja siinä käsiteltiin yhdenvertaisuuden, tapahtumien esteettömyyden, syrjinnän, seksuaalisen häirinnän, epäasiallisen kielenkäytön sekä kehityskohteiden teemoja. Kysely koostui pääasiassa väittämistä, joiden toteutumista arvioitiin asteikolla 1-5. Osassa kysymyksistä vastattiin väittämään vaihtoehdoilla kyllä/ei. Kyselyssä oli myös mahdollista jättää avovastauksia joihinkin väittämiin liittyen. Taustatietona kyselyyn kerättiin ikä, sukupuoli sekä asema ainejärjestössä.

3.1 Kyselyn tulokset

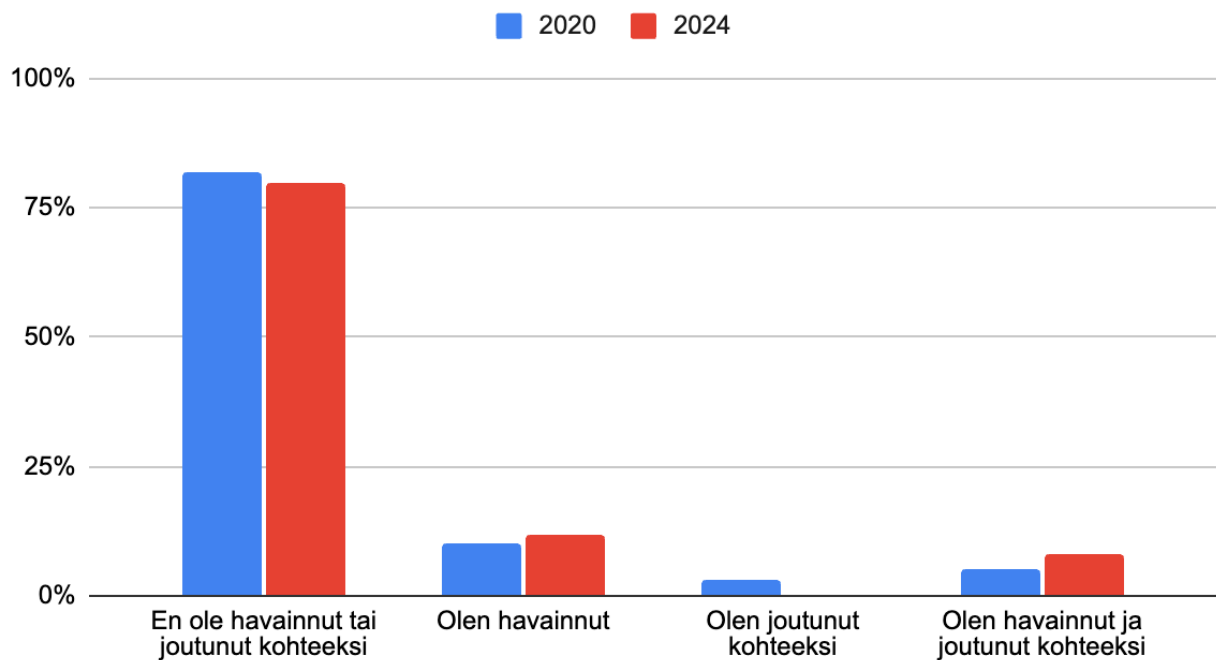
Järjestön viestintä kuvataan pääasiassa avoimeksi ja koko jäsenistön tavoittavaksi (2024: 4,1 n=25, 2020: 4.06, n=62). Tiedottaminen tavoittaa koko jäsenistön: se on monipuolista ja tapahtuu eri kanavissa (2024: 4,3 n=25, 2020: 4.16, n=62). Järjestön yhdenvertaisuusasioista keskustelu on parantunut aiemmasta (2024: 3,8 n=25, 2020: 2.9, n=56) ja päätöksenteon avoimuuteen katsottiin toteutuvan pääsääntöisesti hyvin (2024: 3,8 n=25, 2020: 3.4, n=61). Yleistilanne järjestön toiminnan tasa-arvoisuudessa on kyselyn valossa parantunut, mutta vastausten perusteella toiminnasta on löydettävissä myös kehityksen kohteita.

Syrjintä järjestön toiminnassa

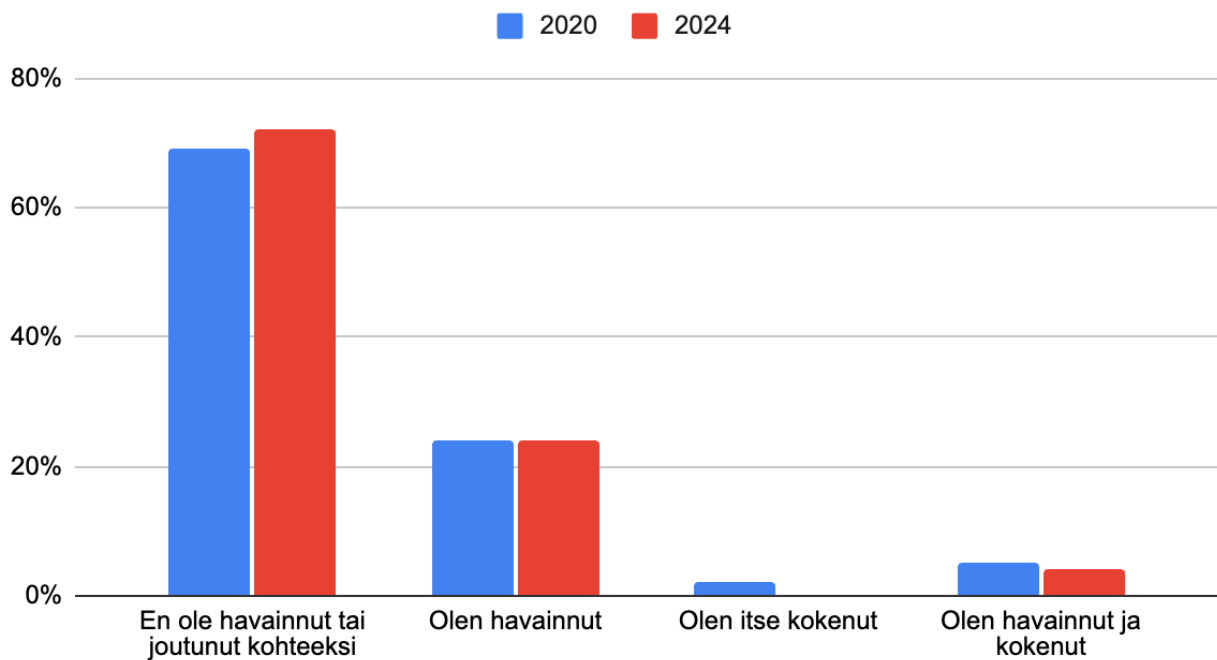
- 68% (2020: 70 %):n mielestä vähävaraiset huomioidaan toiminnassa. (2024: K/E 68%/32%, n=25(2020: K/E 70/30%, n=60))
- 84% vastaajista kokee tapahtumiin osallistumisen helpoksi, vaikka ei käyttäisi alkoholia. (2024: K/E 84/16% n=25(2020: K/E 79/21%, n=61))
- Syrjintää järjestön toiminnassa tai tapahtumissa? 2024: n=25 (2020: n=62)
 - o 80% (2020: 90%) En ole havainnut enkä joutunut kohteeksi,
 - o 16% (2020: 8%) olen havainnut,
 - o 4% (2020: 2%) olen havainnut ja joutunut kohteeksi.
 - o Syrjinnän syyksi koettu usein mielipiteet, toiseksi ikä ja asema järjestössä.
 - o Avovastauksissa (n=1) tulee esille kuppikunnat ja niihin pääsemättömyys.

Seksuaalinen häirintä järjestössä

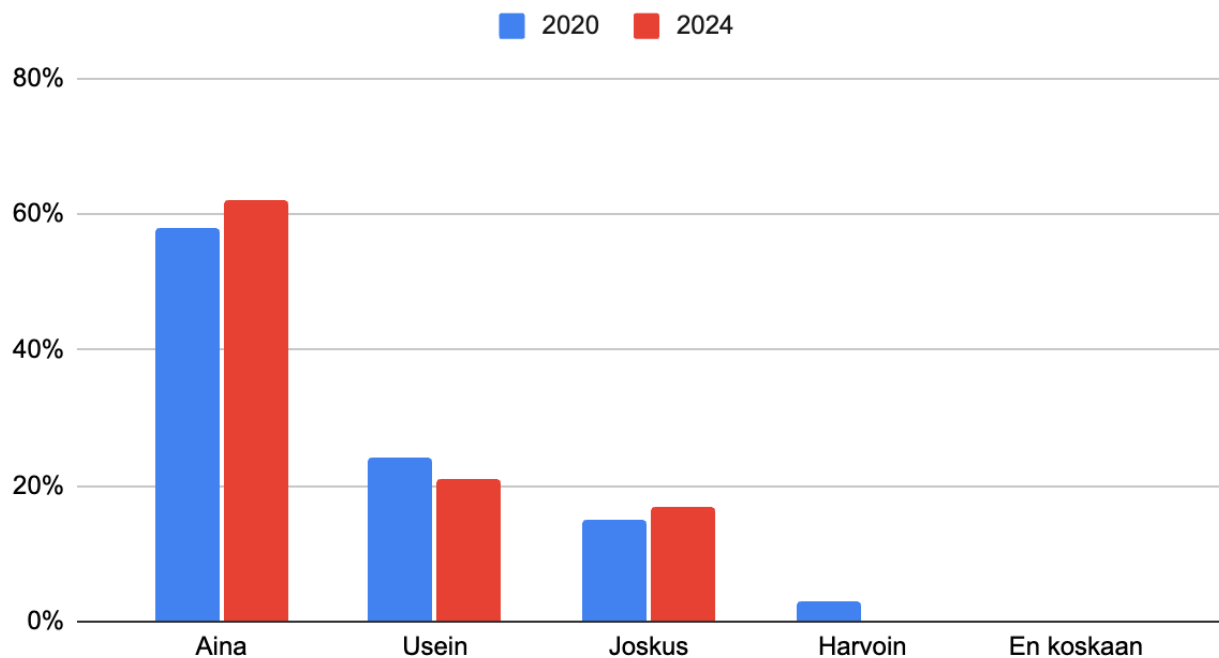
- Seksuaalista häirintää järjestön piirissä? (2024: n=25)(2020: n=62)
 - o 80% (2020: 82%) En ole havainnut enkä joutunut kohteeksi,
 - o 12% (2020: 10%) olen havainnut,
 - o 0% (2020: 3%) olen joutunut kohteeksi,
 - o 8% (2020: 5%) olen havainnut ja joutunut kohteeksi.
 - o Avovastauksissa n=0 (2020: n=2)
 - o Häirinnän muodot enimmäkseen verbaalista, mutta joissain tapauksissa myös fyysistä lähentelyä. Häiritsijätaho on ollut 60% (2020: 64 %):a tapauksista muu kuin oman ainejärjestön opiskelija, 40% (2020: 36 %):a oman ainejärjestön opiskelija. 0% (2020: 18 %):a tapauksista häiritsijätaho on ollut ulkopuolinen henkilö.

Jäsenistöön kohdistunut epäasiallinen kielenkäyttö

- Jäseneen kohdistunutta epäasiallista kielenkäyttöä? $n=25$ (2020: $n=62$)
 - o 72% (2020: 69%) En ole havainnut enkä kokenut,
 - o 24% (2020: 24%) olen havainnut,
 - o 0% (2020: 2%) olen itse kokenut,
 - o 4% (2020: 5%) olen havainnut ja kokenut.
 - o Epäasiallisen kielenkäytön syiksi koettu useiten ikä, sukupuoli, etnisyys tai syntyperä, seksuaalinen suuntautuminen sekä henkilökohtaiset ominaisuudet.

Esteetön osallistuminen toimintaan

- Oletko voinut mielestäsi osallistua järjestösi järjestämiin tapahtumiin tai muuhun toimintaan esteettömästi? (n=24)(2020: n=62)
 - o Aina tai lähes aina: 62% (2020: 58 %),
 - o usein: 21% (2020: 24%),
 - o joskus: 17% (2020: 15%),
 - o harvoin: 0% (2020: 3%),
 - o en koskaan: 0% (2020: 0%).
 - o Avovastauksissa osallistumisen esteiksi mainittiin tapahtumien kuvauksen niukkuus (esim. metsäretki) sekä OT:n saavuttamattomuus

3.2 Kyselyn analyysi ja kehityskohteet, tavoitteet sekä toimenpiteet

Kyselyyn vastasi tällä kertaa merkittävän vähän ihmisiä, joten se ei välttämättä edusta parhaalla tavalla jäsenistön näkemystä asioista. Jatkossa tulisi pyrkiä parantamaan kyselyn tietoisuutta ja merkitystä jäsenistön keskuudessa, jotta siihen saataisiin mahdollisimman paljon vastauksia. Yhdenvertaisuuskyselyn tuloksista esiin nousseiden kehityskohteiden

pohjalta rakennetaan tavoitteet ja toimenpiteet ainejärjestön tulevan toiminnan tasa-arvoisuuden kehittämiseksi. Kyselyn tuloksista on keskusteltu järjestön hallituksen kanssa 07.10.2024 järjestetyssä kokouksessa. Tulosten analyysin ja esiin nousseiden kehityskohteiden perusteella järjestölle rakennettu alla olevat tavoitteet ja toimenpiteet, jotka ovat yksityiskohtaisemmin koottu liitteiden taulukkoon 5.1.

Tavoite: Järjestön toiminnan ja päätöksenteon avoimuuden kehittäminen. Yhdenvertaisuuskyselyssä järjestön päätöksenteon avoimuuden katsottiin toteutuvan joskus. Lisäksi useassa avovastauksessa järjestön toimintaa kuvailtiin sisäpiirin toiminnaksi. Sisäpiirisyiden kuvailtiin myös olevan osasy toimintaan osallistumisen esteellisyydelle. **Toimenpiteinä** järjestön toiminnan ja avoimuuden kehittämiseksi lisätään tiedottamista jäsenten osallistumismahdollisuuksista järjestön päätöksentekoon ja toimintaan, sekä pyritään osallistamaan jäsenistöä enemmän järjestön toimintaan.

Tavoite: Syrjivän käytöksen minimoiminen sekä syrjintä- ja häirintätapauksissa toimimisen ohjeistuksen luominen. Yhdenvertaisuuskyselyn perusteella syrjinnän ja häirinnän esiintyminen järjestön toimintaympäristössä on pientä, mutta Sporticus haluaa toiminnassaan minimoida tällaisen haitallisen käytöksen, jotta jokaisella jäsenellä olisi mahdollisuus osallistua järjestön toimintaan vapaasti ja omana itsenään. **Toimenpiteet** tavoitteen saavuttamiseksi korostavat varhaista puuttumista ongelmatilanteisiin. Toimenpiteinä ovat yhdenvertaisuusvastaavien nimeäminen ja sähköisen anonyymin palautealustan markkinointi ja ylläpito.

Tavoite: Tapahtumiin ja muuhun järjestön toimintaan osallistumisen kynnyksen madaltaminen ja esteettömyyden edistäminen. Sporticus tavoittelee kaikille avoimen ilmapiirin luomista ja haluaa ehkäistä esteellisyyden syntymistä toiminnassaan. Toimintaan tai tapahtumaan osallistumisen esteiksi koettiin runsas alkoholin käyttö, sisäpiirisyys sekä tapahtumista tiedottamiseen liittyvät ongelmat. **Toimenpiteinä** järjestön tapahtumakalenteriin luodaan entistä enemmän ja monipuolisemmin alkoholittomia tapahtumia ja varmistetaan, että jokaiseen tapahtumaan voi osallistua hyvin myös ilman alkoholia. Lisäksi osallistumisen yhdenvertaisuutta halutaan korostaa vielä selvemmin, että ketään suljeta pois järjestön toiminnasta mielipiteeseen, sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai etniseen taustaan vedoten. Varmistetaan myös, ettei äidinkieli muodostu

ongelmaksi järjestön toimintaan osallistuessa. Lisäksi pyritään kertomaan kaikki tarvittavat tiedot etukäteen tapahtumista tapahtumakuvauksissa.

3.3 Turvallisemman tilan periaatteet

JYY:n turvallisemman tilan periaatteiden tarkoitus on luoda JYY:n toiminnasta turvallisempaa jokaiselle (JYY 2022a), joita voidaan siten hyödyntää sellaisenaan myös ainejärjestön toiminnassa (yleisesti, kuin myös tapahtumien järjestämisen/tapahtumissa toimimisen suhteen). Jokaisella on oikeus tuntea olonsa turvalliseksi ilman pelkoa mahdollisesta syrjinnästä tai häirinnästä. Turvallisemman tilan periaatteet sitovat paitsi Sporticus ry:n toimintaa, mutta myös jokaista tapahtumiimme osallistuvaa. Mikäli koet, että turvallisemman tilan periaatteita on rikottu, olethan yhteydessä tapahtuman häirintäyhdyshenkilöihin, SOPOon tai mahdollisesti muuhun hallituksen jäseneseen. Alla olevassa taulukossa on esitetty JYY:n turvallisemman tilan periaatteet kokonaisuudessaan.

Ollaan avoimia ja pyritään ymmärtämään toisiamme. Kohdataan uudet aiheet ja henkilöt ennakkoluulottomasti. Otetaan vastaan tulevat asiat ja tilanteet mahdollisuutena oppia uutta, sekä kannustetaan toisiamme kasvuun ja kehittymiseen. Oletetaan toisella olevan hyvä aikomus.
Pyritään välttämään oletusten tekemistä ja tunnistamaan omat ennakko-oletukset, jotta ne eivät vaikuttaisi siihen, miten kohtaamme toisemme. Tunnistetaan myös omat etuoikeutemme ja asemamme.
Vältetään syrjiviä ja toiseuttavia ilmauksia. Jokaisella on oikeus syrjimättömyyteen ja yhdenvertaisuuteen. Älä pilkkaa, halvenna tai sysää syrjään puheillasi, käytökselläsi tai teoillasi.
Kunnioitetaan toisiamme sekä jokaisen henkilökohtaista psyykkistä ja fyysistä tilaa. Pyydä tarvittaessa tilaa myös itsellesi. Älä häiritse ketään sanallisesti, koskettamalla tai esimerkiksi tuijottamalla.

Otetaan puheeksi haastavatkin asiat ja tilanteet.

Jos havaitset häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, pyri puuttumaan tilanteeseen.

Ole avoin kuuntelemaan ja kehittymään.

Pyydä anteeksi, jos olet loukannut muita.

Muistetaan, että myös erehtyminen on inhimillistä.

Huomioidaan toiminnassamme fyysinen ja henkinen saavutettavuus sekä esteettömyys, jotta jokainen voi tasavertaisesti osallistua JYYn toimintaan.

Pyritään valitsemaan tapahtumaan ja erilaisille toimintakyvyille parhaiten sopiva tila.

Tuetaan ja mahdollistetaan jokaisen osallistumista sekä kuulluksi tulemistä esimerkiksi avaamalla vaikeat käsitteet ja termit.

Seuraavat turvallisemman tilan periaatteet ovat Sporticuksen omat, jotka pohjautuvat pitkälti JYYn turvallisemman tilan periaatteisiin, jotka ovat yllä. Turvallisemman tilan periaatteet ovat esillä tapahtuman infossa sekä ne luetaan tapahtuman alussa annettavassa infossa.

- **Kunnioita muita**, toisten mielipiteitä ja muiden henkilökohtaista tilaa. Älä esimerkiksi koske kehenkään ilman lupaa tai tuijota häiritsevästi. Anna toisille tilaa ja pyydä tarvittaessa tilaa myös itsellesi. Erilaiset mielipiteet ovat suotavia, mutta vihapuhe ei ole missään muodossa hyväksyttävää.
- **Pyri huolehtimaan siitä, että kaikilla on mahdollisuus puheenvuoroon.** Puhu niin, että kaikki voivat ymmärtää. Avaa esimerkiksi vaikeat termit ja huomioi myös vieraskielisten opiskelijoiden mahdollisuus osallistua keskusteluun. Älä kysy henkilökohtaisia asioita, jos et tunne henkilöä hyvin.
- **Pyri välttämään oletusten tekemistä** toisesta henkilöstä, pyri kohtaamaan uudet aiheet ja henkilöt ennakkoluulottomasti. Älä tee oletuksia henkilön sukupuolesta, seksuaalisuudesta, arvoista, uskonnosta, kansallisuudesta, etnisyydestä, terveydentilasta, taustasta, toimintakyvystä tai muista ominaisuuksista.
- **Älä häiritse ketään sanallisesti tai käytä syrjivää kieltä.** Älä käytä esimerkiksi rasistista, homofobista (= seksuaalivähemmistöjä syrjivää), transfobista (= sukupuolivähemmistöjä syrjivää) tai ableistista (= vammaisia ihmisiä syrjivää) kieltä. Älä pilkkaa tai halvenna toisia. Vältä spekulointia ja juoruilua.
- **Kuuntele, opi ja pyydä anteeksi.** Suhtaudu vastaantuleviin tilanteisiin mahdollisuutena oppia uutta. Pyri tunnistamaan omat ennakko-oletuksesi ja etuoikeutesi. Mikäli joku huomauttaa sinua toiminnastasi, ole avoin kuuntelemaan ja kehittymään. Pyydä anteeksi, jos olet loukannut jotakuta. Muista kuitenkin, että myös erehtyminen on inhimillistä.
- **Puutu havaitsemaasi epäasialliseen käytökseen.** Tilanteeseen puuttuessasi, tee se kaikkia osapuolia kunnioittaen. Puutu tilanteeseen kuitenkin vain, jos tunnet oman olosi turvalliseksi. Pyydä tarvittaessa apua esimerkiksi tapahtumien turvahenkilöiltä, sopolta, yhdenvertaisuusvastaavilta, muilta hallituksen jäseniltä, tiedekunnan Hyviksiltä tai JYYn häirintäyhdyshenkilöiltä. Keskustelut kaikkien edellä mainittujen kanssa ovat luottamuksellisia.

3.3.1 Opiskelijatila ja turvallisemman tilan periaatteet

Sporticuksen jäsenten käytössä on liikunta-rakennuksella opiskelijatila (OT), jonka pinta-ala on suuri muihin kampuksen ainejärjestötiloihin verrattuna ([lylkkäri 2/2020, 10-15](#)). Iso ja monia aktiviteetteja sisältävä OT tarjoaa hyvät puitteet opiskelulle, vapaalle seurustelulle sekä tapahtumien järjestämiselle, ja on näin merkittävä osa Sporticuksen toimintaa. Jotta OT olisi jatkossakin viihtyisä ja puoleensavetävä tila entistä useammalle jäsenelle, OT:aa tullaan jatkossakin tarkastelemaan turvallisemman tilan periaatteiden mukaisesti.

Turvallisemman tilan periaatteet ovat lähtökohdiltaan linjassa yhdenvertaisuuden periaatteiden kanssa. Näin ollen OT on kaikesta syrjinnästä ja kiusaamisesta vapaa alue, jonne jokainen Sporticuksen jäsen on tervetullut viettämään aikaa omana itsenään. Jatkossakin OT:n kehittämistä tullaan tarkastelemaan näkökulmasta, joka ottaa huomioon sekä uudemmat että vanhemmat opiskelijat ja kohderyhmät, jotka ovat mahdollisesti aiemmin jäänyt vähemmälle huomiolle. OT:n osalta Sporticuksen tulevaisuuden tavoitteena on entistä tasa-arvoisempi ja matalamman kynnyksen ainejärjestötila.

3.3.2 Sporticuksen tapahtumat ja yhdenvertaisuus

Sporticus järjestää vuosittain paljon tapahtumia, joista toiset ovat tunnelmaltaan railakkaampia ja toiset taas enemmän hyvinvointiin keskittyviä tapahtumia (kuten liikuntakokeilut ja yhteiset illanvietot). Jotta jokaiseen tapahtumaamme voisi osallistua matalalla kynnyksellä, tullaan jokaisen tapahtuman kohdalla huomioimaan turvallisemman tilan periaatteet. Lisäksi Sporticus tulee käyttämään tapahtumien järjestämisessä apuna JYY:n yhdenvertaisuusohjetta (2022b), joka auttaa luomaan tapahtumista mahdollisimman helposti saavutettavan kaikilla. Sporticukselle hankittiin vuonna 2024 turvapuhelin, jota käytetään tapahtumissa viestintävälineenä jäsenistön ja turvahenkilöiden välillä. Jäsenistö voi laittaa viestiä tai soittaa turvapuhelimeen tapahtuman aikana tai jälkeen, mikä vähentää kynnystä ilmoittaa häirintätapauksista.

4 Ongelmatilanteisiin puuttumisen toimintamalli

Sporticus Ry:n toimintapiirissä havaituissa ongelmatilanteissa toimitaan alla esitellyn mallin mukaisesti. Toimintapiirillä tarkoitetaan järjestöön kaikkia tapahtumia sekä toimintaa ja ongelmatilanteilla tarkoitetaan syrjintä-, häirintä- ja kiusaamistapauksia. Mikäli häirintätapauksia ilmenee järjestön toiminnassa, otetaan asia puheeksi tapauksen osapuolten kanssa ja tarvittaessa asia ohjataan eteenpäin alla mainittujen toimenpiteiden mukaisesti.

Tapahtumassa häiritsevästi käyttäytyvää henkilöä voidaan huomauttaa omasta käytöksestään ja kehottaa henkilöä lopettamaan. Mikäli häiritsevä käyttäytyminen jatkuu, on tapahtumajärjestäjillä oikeus pyytää henkilöä poistumaan tai tarvittaessa poistaa henkilö tapahtumasta. Lisäksi jatkuvasti sääntöjä rikkovaa kohtaan on mahdollista käyttää järeämpiä toimia, kuten erottaa yhdistyksestä.

1. Kehen häirintätapauksessa tulee ottaa yhteyttä?

Järjestön jäsen voi ongelmatilanteen kohdatessa ottaa yhteyttä ensisijaisesti nimettyihin yhdenvertaisuusvastaaviin, turvahenkilöihin, tai SOPOon, mutta halutessaan myös muihin hallituksen jäseniin. Yhteyttä luottamuksellisesti voi ottaa kasvotusten, puhelimella, sähköpostilla tai palautelomakkeella. Yhteystiedot löytyvät järjestön nettisivuilta. Tapahtumassa tapahtuvan akuutin tapauksen varalta yhteydenottoihin on etukäteen nimetty turvahenkilö(t), joihin voi tapahtuman aikana olla yhteydessä.

2. Kuinka häirintää kohdannutta ihmistä ohjataan eteenpäin?

Ongelmatilanteen kohdannutta henkilöä voidaan yhdessä henkilön kanssa ohjata eteenpäin tarpeen mukaan keskustelemaan liikuntatieteellisen tiedekunnan hyvisten kanssa tai JYY:n häirintäyhdyshenkilölle. Ongelmatilanteen kohdannutta henkilöä ohjeistetaan tarvittaessa myös muista opiskelijoiden käytössä olevista hyvinvointi- ja mielenterveyspalveluista. Mikäli tarve vaatii, ongelmatilanteen osapuolet ohjataan

Jyväskylän yliopiston opiskelijoiden kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy- ja puuttumismallin mukaiseen sovittelumenettelyyn piiriin (www.jyu.fi/studentlife).

Liitteet

Liite 1. Tavoitteet, toimenpiteet, vastuut ja mittarit.

Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
Järjestön toiminnan ja päätöksenteon avoimuuden kehittäminen.	Hallituksen kokouksista tiedottaminen sosiaalisen median kanavissa. Jäsenten osallistaminen järjestön toimintaan: tiimit ja työpajat.	Yhdistyksen hallitus.	Osallistujamäärät kevät- ja syyskokouksissa. Yhdenvertaisuuskysely.
Syrjivän käytöksen minimoiminen sekä syrjintä- ja häirintätapauksissa toimimisen ohjeistuksen luominen.	Ketään ei syrjitä järjestön toiminnassa. Jos syrjintää havaitaan, siihen on puututtava viipymättä. Nimetään kaksi yhdenvertaisuusvastaavaa. Ylläpidetään mahdollisuutta kertoa järjestön toiminnan piirissä tapahtuneesta syrjinnästä anonyymisti palautepurkin kautta. Sitoudutaan turvallisemman tilan periaatteisiin kaiken Sporticus ry:n toiminnan suhteen.	Yhdistyksen hallitus; sopo-vastaava ja yhdenvertaisuusvastaavat.	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen kolmen vuoden sykleissä.

Tapahtumiin ja muuhun järjestön toimintaan osallistumisen kynnyksen madaltaminen ja esteettömyyden edistäminen.	Lisätään alkoholittomien tapahtumien määrää ja monipuolisuutta. Varmistetaan, että myös alkoholia käyttämättömien osallistujien viihtyvyys tapahtumissa. Annetaan osallistumisen mahdollisuus järjestön toimintaan tasapuolisesti. Tiedottaminen ja juonnot tapahtumissa myös englanniksi. Tapahtumien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään JYY:n (2022b) yhdenvertaisuusohjetta.	Tapahtumatii mi, sopo, tutorit	Tapahtumien osallistujamäärät ja palaute. Yleinen palaute järjestön toiminnasta.
--	--	---------------------------------------	--

Liite 2 Checklist

	Tästä tiedostosta löydät tietoa tapahtuman esteettömyydestä.
	Lisätietoja voit kysyä tapahtuman järjestäjältä tai turvahenkilöiltä, yhteystiedot löytyvät tapahtumakuvauksesta.
	Kohdat, joita ei ole valittu, eivät toteudu.
	Tapahtuman esteettömyys:
2	Tapahtuma järjestetään kaikille saavutettavissa tiloissa (tilaan pääsee ilman tasoeroja).
2	Kaikilla on mahdollisuus päästä paikalle ja liikkua tiloissa esimerkiksi pyörätuolilla.
2	Tapahtumapaikalla on portaiden yhteydessä loivat luiskat.
1	Mahdollisuus päästä istumaan tapahtuman aikana.
1	Tapahtumassa ei liikuta paikasta toiseen.
2	Tilojen opasteet ovat selkeitä, heijastamattomia ja helppolukuisia. Mikäli opasteita esimerkiksi esteettömästä sisäänkäynnistä ei ole tilassa valmiiksi, Sporticus (tai muu järjestävä taho) järjestää opasteet.
1	Tapahtuman aikatauluun sisältyy taukoja.
1	Voiko tilasta poistua tarvittaessa erilliseen, rauhalliseen tilaan?
1	Tilan valaistus ja akustiikka ovat tapahtuman luonteeseen sopivat. (Ei kirkkaita ja/tai välkkyviä valoja ja kovia ja/tai yllättäviä ääniä)
1	Tilaisuudessa käytetään mikrofonia, kun se on tarjolla.
2	Tiloissa on kuulemisen apuvälineitä, esimerkiksi induktiosilmukka.
	WC:
1	Sisätapahtumat: Tilan yhteydestä löytyy esteetön WC.
2	Ulkotapahtumat: Lähistöltä löytyy WC.

2	Bussista löytyy WC.
2	Matkan aikana WC -tauvoja.
	Tietoja Jyväskylän yliopiston tilojen esteettömyydestä saa yliopiston sivuilta. Mikäli tapahtuma järjestetään muissa tiloissa, tilojen esteettömyyden voi varmistaa tilojen hallinnoijalta.
	<u>Lisätietoja Jyväskylän yliopiston tilojen esteettömyydestä:</u> <u>https://www.jyu.fi/fi/yliopistopalvelut/salit-tilavaraus/rakennusten-saavutettavuus</u>

Lähteet

Jyväskylän yliopisto. (2018). Opiskelijoiden kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy- ja puuttumismalli. ju.fi/studentlife

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta JYY. (2022). JYYn yhdenvertaisuusopas järjestöille. [JYYn yhdenvertaisuusopas](#) Viitattu 7.10.2024.

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta JYY. (2022a). JYY:n turvallisemman tilan periaatteet. <https://jyy.fi/wp-content/uploads/2022/04/JYYn-turvallisemman-tilan-periaatteet.pdf>.

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta JYY. (2022b). JYY:n yhdenvertaisuusohje tapahtumien järjestämiseen.

https://drive.google.com/file/d/1G0YJVvHdLfpisLge_eHcWcR6TxnThakN/view.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 01.01.1987/609/1986. [Finlex.fi](#)

Oikeusministeriö. Mitä yhdenvertaisuudella tarkoitetaan? [Yhdenvertaisuus.fi](#)

Viitattu 7.10.2024.

Sisäministeriö. 2011. Kop kop - Pääseekö sisään? Yhdenvertaisen järjestötoiminnan opas urheilu- ja nuorisojärjestöille. Sisäasiainministeriön julkaisuja 28/2011.

[Yhdenvertaisuus.fi](#)

Vates-säätiö sr. Sosiaalinen ja psyykkinen esteettömyys. www.vates.fi/tietopaketti

Viitattu 7.10.2024.

Yhdenvertaisuuslaki 01.01.2015/1325/2014. [Finlex.fi](#)